

Kto może się starać o zasiłek rodzinny	2
Dochód uprawniający do zasiłku rodzinnego	3
Rodzaje i wysokość zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego	4
Świadczenia opiekuńcze	5
Becikowe (jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka)	5
Jakie dokumenty, gdzie i kiedy należy przedłożyć	6

Kto może się starać o zasiłek rodzinny

Świadczenia rodzinne przysługują:

1. obywatelom polskim;
2. cudzoziemcom:
  - a. do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
  - b. jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
  - c. przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694), zgody na pobyt tolerowany lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Świadczenia rodzinne przysługują osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, o których mowa w pkt 1 i 2, do ukończenia przez dziecko:

- a. 18. roku życia
- b. nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia
- c. 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24. roku życia.

Zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeżeli:

1. dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim;
2. dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej;
3. osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie;
4. pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko;
5. osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od jego rodzica, chyba że:
  - a. rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
  - b. ojciec dziecka jest nieznanym,
  - c. powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
  - d. sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.

Dochód uprawniający do zasiłku rodzinnego

1. Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 504,00 zł.
2. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 583,00 zł.
3. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się przekracza kwotę uprawniającą daną rodzinę lub osobę uczącą się do zasiłku rodzinnego, o kwotę niższą lub równą kwocie odpowiadającej najniższemu zasiłkowi rodzinnemu przysługującemu w okresie, na który jest ustalany, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przysługiwał w poprzednim okresie zasiłkowym. W przypadku przekroczenia dochodu w kolejnym roku kalendarzowym zasiłek rodzinny nie przysługuje.
4. W przypadku gdy rodzina lub osoba ucząca się utrzymuje się z gospodarstwa rolnego, przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969).
5. Ustalając dochód rodziny uzyskany z gospodarstwa rolnego, do powierzchni gospodarstwa stanowiącego podstawę wymiaru podatku rolnego wlicza się obszary rolne oddane w dzierżawę z wyjątkiem:
  - a. oddanej w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego;
  - b. gospodarstwa rolnego wniesionego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną;
  - c. gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
6. Ustalając dochód rodziny uzyskany przez dzierżawcę gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę na zasadach, o których mowa w ust. 8a, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.
7. Ustalając dochód rodziny uzyskany z wydzierżawionego od Agencji Nieruchomości Rolnych gospodarstwa rolnego, dochód z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.
8. W przypadku gdy rodzina lub osoba ucząca się utrzymuje się z gospodarstwa rolnego oraz uzyskuje pozarolnicze dochody, dochody te sumuje się.
9. W przypadku utraty dochodu prawo do zasiłku rodzinnego ustala się na podstawie dochodu rodziny lub dochodu osoby uczącej się pomniejszonego o utracony dochód.

Rodzaje i wysokość zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny		<ul style="list-style-type: none"> • 44,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia; • 56,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia; • 65,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	1 000,00	<ul style="list-style-type: none"> • dodatek przysługuje do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, • w przypadku wystąpienia o przysposobienie więcej niż jednego dziecka lub urodzenia więcej niż jednego dziecka podczas jednego porodu dodatek przysługuje na każde dziecko.
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400,00	<ul style="list-style-type: none"> • przysługuje, jeżeli dziecko pozostaje pod faktyczną opieką, uprawnionemu do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres: <ul style="list-style-type: none"> ○ 24 miesiący kalendarzowych; ○ 36 miesiący kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu; ○ 72 miesiący kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	170,00 (nie więcej niż 340,00 na wszystkie dzieci)	<p>przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) drugi z rodziców dziecka nie żyje; 2) ojciec dziecka jest nieznan; 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone. <p>Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice osoby uczącej się nie żyją.</p> <p>W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160,00 zł na wszystkie dzieci.</p>
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	50,00	przysługuje na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	50,00 – do ukończenia 5 roku życia 70,00 – powyżej 5 roku życia	<p>przysługuje na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności; 2) powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	100,00	<ul style="list-style-type: none"> • przysługuje raz w roku, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego na częściowe pokrycie wydatków z tym związanych • wniosek o wypłatę dodatku składa się w terminie 4 miesięcy

		od dnia rozpoczęcia roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	<ul style="list-style-type: none"> • 80,00 - w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły • 40,00 - w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły Dodatek przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego.	

Świadczenia opiekuńcze

Zasiłek pielęgnacyjny

Przysługuje:

1. niepełnosprawnemu dziecku;
2. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
3. osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 153,00 zł miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem

Przysługuje:

matce lub ojcu dziecka albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli:

- nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się:
  - orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji
  - orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Becikowe (jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka)

Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka – niezależnie od wysokości dochodów - z tytułu urodzenia się żywego dziecka.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka wynosi 1 000,00zł.

Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia.

Jakie dokumenty, gdzie i kiedy należy przedłożyć

Wniosek powinien zawierać dane dotyczące:

- 1) osoby występującej o przyznanie świadczeń rodzinnych, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, numer NIP, a w razie gdy nie nadano tych numerów lub jednego z nich – serię i numer dowodu osobistego lub paszportu oraz w razie potrzeby nazwę organu rentowego wypłacającego emeryturę lub rentę, numer emerytury lub renty lub numer konta w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 2) dzieci pozostających na utrzymaniu osoby, o której mowa w ust. 1, w tym: imię, nazwisko, numer PESEL, datę urodzenia, stan cywilny.

Do wniosku należy dołączyć odpowiednio:

1. zaświadczenia o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych każdego członka rodziny wydane przez właściwy urząd skarbowy, zawierające informacje o:
  - a. wysokości dochodu,
  - b. wysokości składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu,
  - c. wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne odliczonych od podatku,
  - d. wysokości należnego podatku;
2. zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów;
3. oświadczenie o deklarowanych dochodach osiągniętych przez osoby podlegające przepisom o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne, zawierające w szczególności informacje o:
  - a. wysokości dochodu,
  - b. wysokości należnych składek na ubezpieczenia społeczne,
  - c. wysokości należnych składek na ubezpieczenie zdrowotne,
  - d. wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego,
  - e. wysokości dochodu po odliczeniu należnych składek i podatku;
4. inne zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, w tym:
  - a. dokument stwierdzający wiek dziecka,
  - b. orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
  - c. prawomocny wyrok sądu rodzinnego stwierdzający przysposobienie lub zaświadczenie sądu rodzinnego lub ośrodka adopcyjno-opiekuńczego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka,
  - d. prawomocny wyrok sądu rodzinnego orzekający rozwód lub separację,
  - e. orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka,
  - f. zaświadczenie o uczęszczaniu dziecka do szkoły lub szkoły wyższej,
  - g. zaświadczenie z urzędu pracy o braku propozycji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej dla osoby ubiegającej się o dodatek, o którym mowa w *art. 114*),
  - h. zaświadczenie pracodawcy o terminie urlopu wychowawczego i okresie, na jaki został udzielony, oraz o okresach zatrudnienia.

Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby starającej się o przyznanie prawa do świadczeń rodzinnych. Ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek tej osoby.

Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

Świadczenia rodzinne wypłaca się nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który przyznane zostało świadczenie rodzinne.

W przypadku złożenia wniosku w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych po 10 dniu miesiąca, świadczenia rodzinne za dany miesiąc wypłaca się najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 lipca, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc wrzesień następuje do dnia 30 września.

W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc wrzesień następuje do dnia 31 października.